

**FICTION
CONNECTION**

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Meg Wolitzer

Interesanții

Traducere din engleză și note
de Laurențiu Dulman

3
TREI

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactor:
Domnica Drumea

Coperta: Faber Studio
Imagine copertă: Thomas Barwick

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Eugenia Ursu

Corectură:
Cătălina Ioancea
Eugenia Ursu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WOLITZER, MEG

Interesanții / Meg Wolitzer ; trad.: Laurențiu Dulman. –
București : Editura Trei, 2015
ISBN 978-606-719-300-8

I. Dulman, Laurențiu (trad.)

821.111(73)-31=135.1

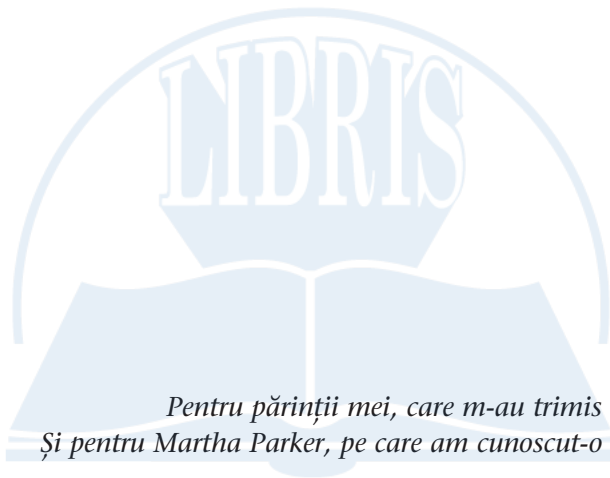
Titlul original: The Interestings
Autor: Meg Wolitzer

Copyright © 2013 by Meg Wolitzer

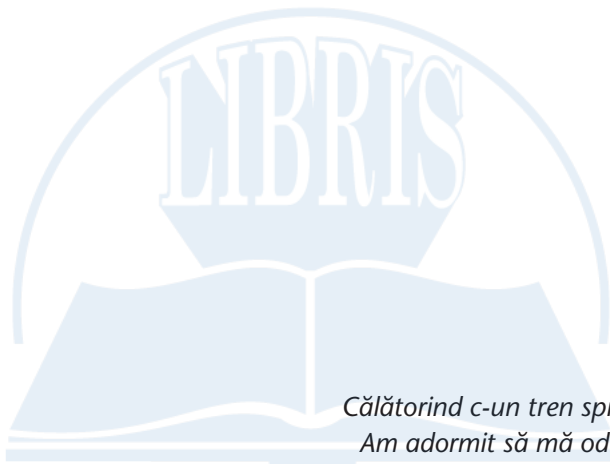
Copyright © Editura Trei, 2015
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-719-300-8

*Pentru părinții mei, care m-au trimis acolo.
Și pentru Martha Parker, pe care am cunoscut-o acolo.*

*Călătorind c-un tren spre vest
Am adormit să mă odihnesc
Și am visat un vis ce m-a-ntristat
Cu mine și cu puținii mei prieteni de la început.*

BOB DYLAN, „VISUL LUI BOB DYLAN“

...a nu fi avut decât puțin talent... a fost un lucru îngrozitor, chinuitor... a nu fi fost decât un pic specială mă făcea să aștept prea mult în cea mai mare parte a timpului.

MARY ROBINSON, „A TA“

PARTEA ÎNTÂI

Momente ciudate

Unu

În acel an de mult apus, într-o noapte caldă de la începutul lui iulie, Interesanții s-au reunit pentru întâia oară. Aveau doar cincisprezece, șaisprezece ani, și au început să-și spună așa cu o ironie șovăitoare. Julie Jacobson, o singuratică și poate chiar o ciudată, fusese invitată din motive obscure, iar acum stătea într-un colț pe podeaua nemăturată, încercând să nu atragă atenția și, în același timp, să nu pară vrednică de milă — un echilibru greu de obținut. Cabana în formă de cort indian, ingenios concepută, dar construită din materiale ieftine, era înăbușitoare în nopți ca aceea, când vântul nu se strecura prin plasele împotriva țânțarilor. Julie Jacobson ar fi vrut să-și întindă un picior sau să-și miște mandibula de la stânga la dreapta, ceea ce uneori îi declanșa în craniu o suită plăcută de mici explozii. Dar dacă ar fi atras în vreun fel atenția asupra ei, cineva ar fi putut să se întrebe ce căuta ea în cabană; și, într-adevăr, știa că nu avea niciun motiv să fie acolo. I se părea miraculos că, în noaptea aceea, la șirul de chiuvete, Ash Wolf îi făcuse semn cu capul și o întrebase dacă voia să petreacă seara cu ea și cu alți câțiva. *Cu alți câțiva*. Până și cuvintele acelea i se păruseră palpitate.

Julie se uitase la ea cu o expresie derutată, apoi își ștersese repede fața udă cu un prosop subțire adus de acasă.

Pe marginea boțită a prosopului, mama ei scrisese cu o cariocă roșie, rezistentă la apă: *Jacobson*, iar acum scrisul ei stângaci i se părea un pic grav. „Sigur“, răspunsese ea din instinct. Și dacă ar fi spus *nu*? îi plăcea ei să se întrebe după aceea cu o groază exagerată, dar ciudat de plăcută. Dacă ar fi refuzat invitația lansată într-o doară și și-ar fi văzut de viața ei, fără să se uite în jur, ca un bețiv, ca un orb, ca un neghiob, aidoma cuiva care-și închipuie că mica rezervă de fericire pe care o are îi este suficientă? Dar, pentru că spusese „sigur“ la șirul de chiuvete din baia fetelor, acum era acolo, într-un colț al acelei lumi necunoscute și ironice. Pentru ea, ironia era ceva nou și avea o savoare surprinzător de plăcută, ca un fruct de vară din care gusta pentru prima oară. În scurtă vreme, ea și toți ceilalți aveau să fie ironici mai tot timpul, incapabili să răspundă la o întrebare inocentă fără să strecoare în vorbele lor o undă de sarcasm. Dar, în cele din urmă, sarcasmul avea să se îndulcească, ironia avea să se amestece cu seriozitatea, iar anii aveau să se scurteze și să-și ia zborul. Apoi n-avea să mai treacă mult timp înainte să constate, șocați și întristați, că s-au metamorfozat cu toții în variantele lor mai consistente, de adulți greoi și autosuficienți, aproape fără nicio șansă de a se reinventa.

Și totuși, în noaptea aceea, cu mult înainte ca această stare perpetuă să-i șocheze și să-i întristeze, în timp ce stăteau în Cabana Băieților Nr. 3, cu hainele împrăștiind un miros dulceag, ca de brutărie, căci tocmai fuseseră spălate acasă, Ash Wolf a spus:

— Ne strângem aici în fiecare vară. Ar trebui să ne găsim un nume.

— De ce? a întrebat Goodman, fratele ei. Pentru ca lumea să știe că suntem incredibil de *interesanți*?

— Am putea să ne spunem Cei Incredibili de Interesanți, a intervenit Ethan Figman. Ce ziceți?

— Interesanții, a spus Ash. Merge.

Și astfel s-a luat hotărârea.

— Pentru că e al dracului de limpede că suntem cei mai interesanți oameni care au trăit pe planeta asta, a spus Ethan, pentru că suntem al dracului de *fascinanți*, iar creierele noastre sunt doldora de gânduri sclipitoare, de azi înainte o să fim cunoscuți drept Interesanții. Și fie ca toți cei care ne ies în cale să moară pe loc numai pentru că suntem al dracului de interesanți.

Acel moment de o ridicolă solemnitate a fost marcat de toți prin ridicarea jointurilor și a paharelor de hârtie. Julie a îndrăznit și ea să ridice paharul de votcă cu Tang¹ — i se spunea „V&T” —, încuviințând ceremonios din cap.

— Noroc, a spus Cathy Kiplinger.

— Noroc, au răspuns ceilalți în cor.

Desigur, numele ales era ironic, iar atmosfera solemnă a acestui botez improvisat era o glumă, și totuși, s-a gândit Julie Jacobson, adolescenții din jurul ei chiar erau interesanți. Cu toții locuiau la New York și, pentru ea, aveau nimbul capetelor încoronate și al vedetelor de cinema din Franța, plus un pic din fastul papal. Toată lumea din tabără avea înclinații artistice, dar, din câte își putea da seama, în acea cabană se afla nucleul mic și fierbinte al locului. Nu cunoscuse niciodată astfel de tineri; erau interesanți nu doar prin comparație cu locuitorii din Underhill, suburbia newyorkeză unde Julie își trăise toată viața, ci și prin comparație cu *lumea întreagă*, care era prost alcătuită, vulgară, complet respingătoare.

Pe scurt, atunci, în vara lui 1974, când Julie sau oricare dintre ei ridica privirea, ieșind din concentrarea adâncă și nelclintită în care scriau piese într-un singur act, făceau animații pe carnete de hârtie, concepeau coregrafii sau cântau la chitare acustice, le apărea în fața ochilor ușa către o lume înfi-orătoare, așa că întorceau repede privirea. Doi băieți aveau

¹ Marcă de suc instant.

pe rafturile de deasupra paturilor exemplare din *Toți oamenii președintelui*², așezate lângă spray-urile împotriva Țânțarilor marca *Off!* și sticlulele de peroxid de benzoil menite să vină de hac acneei înfloritoare și recalcitrante. Cartea apăruse cu doar vreo două săptămâni înainte să înceapă tabăra, iar noaptea, când discuțiile din cabană se stingeau și lăsau locul somnului și mișcărilor ritmice și energice ale masturbării, o citeau la lumina lanternei. *Ce tupeu au nenorociții ăștia!* își spuneau în sinea lor.

Asta era lumea în care ar fi trebuit să intre: o lume a nenorociților. Julie Jacobson și ceilalți stăteau în fața ușii către acea lume și se întrebau ce să facă, să intre pur și simplu? La sfârșitul verii, Nixon avea să se retragă cu pas șovăitor, lăsând în urmă o dâră vâscoasă, ca de melc, și întregă tabără avea să-i urmărească discursul la un Panasonic vechi, târât în sala de mese de proprietarii taberei, Manny și Edie Wunderlich, doi socialiști în vârstă, adevărate legende în mica și tot mai restrânsa comunitate a socialiștilor în vârstă.

Acum se adunaseră cu toții în cabană pentru că lumea era insuportabilă, în timp ce ei nu erau așa. Julie și-a mai permis câteva mișcări ușoare, încrucișându-și mâinile pe piept. Dar tot nu s-a întors nimeni spre ea și tot n-a întrebat nimeni cine o invitase pe această fată roșcată și stângace, cu pete roșii pe față. Și nu i-a cerut nimeni să plece. Și-a plimbat privirea prin încăperea slab luminată în care toată lumea stătea aproape nemișcată pe paturi și pe podeaua de scânduri, ca și când ar fi fost într-o saună.

Ethan Figman, un băiat durduluiu, neobișnuit de urât, cu trăsăturile ușor turtite, ca ale unui mim cu fața presată de un perete de sticlă invizibil, stătea cu gura deschisă și cu un album în poală. Fusese una dintre primele persoane pe

² Carte a jurnaliștilor Carl Bernstein și Bob Woodward, care descrie investigațiile din scandalul Watergate, soldat cu demisia președintelui Richard Nixon.

care le remarcase Julie după ce mama și sora ei o aduseseră acolo cu câteva zile în urmă. Atunci purta o pălărie turtită de doc și saluta pe toată lumea de pe peluză, dând o mână de ajutor la căratul geamantanelor, lăsându-se îmbrățișat platonic de fete și dând cordial mâna cu băieții. Lumea striga după el: „Ethan! Ethan!“, iar el se întorcea pe rând spre fiecare voce.

— Băiatul ăla arată caraghios, spusese cu glas scăzut Ellen, sora lui Julie, după ce coborâseră din mașina lor verde — un Dodge Dart — și se așezaseră pe peluză.

Într-adevăr, arăta caraghios, dar Julie deja simțise nevoia să fie protectoare cu acel băiat pe care nu-l cunoștea.

— Ba nu, a spus ea. Arată bine.

Deși erau surori, despărțite de doar șaisprezece luni, Ellen, sora mai mare, era o brunetă cu trăsături colțuroase și păreri surprinzător de acuzatoare, pe care și le însușise din casa părintească, unde erau deseori formulate de mama lor, Lois, și, până de curând, de tatăl lor, Warren, care murise în iarna aceea de cancer pancreatic. Julie avea să-și amintească toată viața cum fusese viața alături de un muribund și, mai ales, cum fusese să împartă cu el singura baie a casei, vopsită în culoarea piersicii, pe care bietul ei tată o monopoliza frecvent, cerându-și scuze. Lui Julie îi venise ciclul la paisprezece ani și jumătate — mult mai târziu decât tuturilor fetelor pe care le cunoștea — și se trezea că avea nevoie de baie chiar în momentele când era ocupată. Ghemuită în dormitorul ei cu o cutie enormă deampoane Kotex, se gândea la contrastul dintre ea, care „trecea pragul feminității“, potrivit filmului pe care profesoara de sport îl pusese fetelor cu mult înainte, în clasa a șasea, și tatăl ei, care trecea pragul către ceva la care Julie nu voia să se gândească, dar care o apăsa tot timpul.

Tatăl murise în ianuarie, pricinuindu-le o durere sfâșietoare, dar și un sentiment de ușurare — era un eveniment la care nu se puteau gândi limpede, dar care nici nu le dădea

pace. Vara se apropia și nu plănuiseră nimic. Ellen nu voia să meargă nicăieri, dar Julie nu putea să rămână acasă toată vara, simțindu-se atât de rău și văzându-le zilnic pe mama și sora ei simțindu-se la fel de rău; ar fi înnebunit, hotărâse ea. În ultima clipă, profesoara de engleză i-a propus lui Julie această tabără, care mai avea un loc liber și care a acceptat s-o primească cu bursă. Nimeni din Underhill nu mergea în astfel de tabere — nu numai că nu și-ar fi putut permite, dar nici nu le-ar fi trecut prin cap să meargă. Toți stăteau acasă și se duceau în excursii de o zi prin împrejurimi, pierdeau vremea de dimineața până seara la piscina publică, unși din cap până-n picioare cu ulei de bronzat, se angajau la Carvel³ sau trândăveau în casele lor igrasioase.

Nimeni nu avea bani și nimeni nu părea să se gândească foarte mult la lipsa lor. Warren Jacobson lucrase la departamentul de resurse umane de la Clelland Aerospace; Julie nu înțelesese niciodată ce presupunea munca lui, dar știa că avea un salariu care nu-i permitea să construiască și să întrețină o piscină în mica lor grădină din spate. Iar când lui Julie i s-a oferit pe neașteptate șansa de a merge în această tabără de vară, mama ei a insistat să accepte. „Cineva trebuie să se și distreze un pic în familia asta, i-a spus Lois Jacobson, devenită o văduvă firavă la doar patruzeci și unu de ani. A trecut ceva timp de când nu ne-am mai simțit bine.“

În noaptea aceea, în Cabana Băieților Nr. 3, Ethan Figma era la fel de sigur pe sine ca în prima zi, pe peluză. Sigur pe sine, dar probabil și conștient de urâtenia lui, care avea să-l însoțească întreaga viață. Ethan a început să ruleze jointuri pe coperta discului pe care îl ținea în brațe. Hotărâse că era treaba lui și era limpede că-i plăcea să aibă ceva de făcut cu degetele când nu ținea în mână un creion sau un pix. Era desenator și își petrecea multe ore desenând scurte filme de animație, umplând paginile carnetului cu

³ Lanț de gelaterii din Statele Unite.

spiră pe care îl avea mereu în buzunarul de la spate. Dar acum manevra cu multă atenție grămăjoarele de frunzulițe, semințe și muguri.

— Figman, mărește viteza, băștinașii nu mai au răbdare, a spus Jonah Bay.

Julie încă nu știa aproape nimic, dar știa că Jonah, un băiat frumos, cu plete negre-albăstrui, care i se revărsau pe umeri, și cu un șnur de piele la gât, era fiul folkistei Susanah Bay. Multă vreme, mama lui faimoasă avea să fie singura trăsătură distinctivă a lui Jonah. Folosea des — cu și fără noimă — expresia „băștinașii nu mai au răbdare“, dar de data asta avea un pic de sens, pentru că toată lumea era nerăbdătoare, deși nimeni nu era din partea locului.

În acea noapte de iulie, Nixon mai avea o lună până să fie luat cu elicopterul de pe peluza Casei Albe ca o mobilă de exterior uzată. Jonah Bay stătea în fața lui Ethan, ținând în brațe chitara cu coarde de oțel, înghesuit între Julie Jacobson și Cathy Kiplinger, o fată care exersa toată ziua în studioul de dans. Cathy era blondă, robustă și mult mai feminină decât ar fi fost confortabil pentru multe fete de cincisprezece ani. În plus, era „prea solicitantă din punct de vedere emoțional“, după cum avea să observe cineva mai târziu. Era genul de fată pe care băieții n-o lăsau niciodată în pace; era urmărită în mod automat de toți cei care o întâlneau. Uneori, prin salopeta mulată de balerină i se vedeau contururile sfârcurilor, ca nasturii unei canapele capitonate, și trebuiau să fie ignorați de toată lumea, cum se procedează de obicei cu schimbările imprevizibile ale sfârcurilor.

Deasupra tuturor, pe un pat etajat, stătea tolănit Goodman Wolf — un metru optzeci și doi, sensibil la soare, cu genunchi proeminenți și un aer hipermasculin, îmbrăcat cu pantaloni scurți kaki și sandale din piele de bivol. Dacă grupul avea un lider, atunci el era. Cu toții îl priveau ca pe o autoritate. Alți doi băieți, care chiar locuiau în acea cabană,

fuseseră rugați — politicos, dar apăsător — să se care în altă parte în noaptea aceea. Julie auzise că Goodman voia să se facă arhitect, deși nu studia niciodată cum stăteau clădirile în picioare sau cum susțineau podurile suspendate greutatea mașinilor. Ca înfățișare, nu era la fel de spectaculos ca sora lui, pentru că frumusețea îi era un pic umbrită de acnee și de tulle. Dar, în ciuda imperfecțiunilor și aerului său indolent, era o prezență extrem de importantă și de influentă în grup. Cu o vară înainte, în mijlocul piesei *Așteptându-l pe Godot*, Goodman urcase în cabina luministului și scufundase scena în beznă timp de trei minute, numai ca să vadă ce se întâmplă: cine țipă, cine râde, ce sancțiuni avea să primească. Noaptea, în cabanele întunecate, mai multe fete din tabără își imaginau într-ascuns cum ar fi fost să-l aibă pe Goodman întins peste ele. Era atât de masiv, încât ar fi semănat cu un tăietor de lemne care încerca să i-o tragă unei fetișcane — ba nu, mai degrabă cu un *copac* care încearcă să i-o tragă unei fetișcane.

Mult mai târziu, celor care fuseseră în tabără cu el avea să li se pară în firea lucrurilor ca viața lui Goodman Wolf să fi căpătat o traiectorie atât de îngrijorătoare. Bineînțeles că erau surprinși, recunoșteau ei, deși, țineau să precizeze, nu chiar atât de surprinși.

Frații Wolf veneau la Spirit-in-the-Woods de când aveau doisprezece și, respectiv, treisprezece ani — se numărau printre personajele centrale ale taberei. Goodman era un tip masiv, dintr-o bucată, și înfricoșător, în timp ce Ash era firavă și cordială, o frumusețe cu ochi triști și păr lung și drept, de un șaten-deschis. În unele după-amiezi, în timpul orelor de improvizație, când toată lumea vorbea într-o limbă inventată, mugea sau behăia, Ash Wolf se strecura afară din teatru, se întorcea în cabana ei goală și se întindea pe pat, mâncând bomboane de ciocolată cu mentă și făcând însemnări în jurnal.

Încep să cred că simt prea mult, a scris ea într-o zi. Sentimentele se revarsă în mine ca un torent și sunt neputincioasă în fața acestui asalt.

În noaptea aceea, ușa de plasă a cabanei se închisese scârțâind în urma celor doi băieți alungați, apoi sosiseră și cele trei fete din cealaltă parte a pădurii. În total, erau șase în cabana conică din lemn, luminată de un singur bec. Aveau să se întâlnească ori de câte ori era posibil pe parcursul acelei veri, precum și la New York, în următorul an și jumătate. Urmău să mai petreacă împreună o singură vară, iar după aceea, de-a lungul a peste treizeci de ani, doar patru dintre ei aveau să se mai strângă laolaltă din când în când, dar bineînțeles că avea să fie complet diferit.

La începutul acelei prime nopți, Julie Jacobson încă nu se transformase în varianta mult mai eufonică „Jules Jacobson“, o schimbare ingenioasă care avea să se producă un pic mai târziu. Cât timp a chemat-o Julie, întotdeauna s-a simțit nelalocul ei: era neîndemânatică, iar pielea îi devenea trandafirie, acoperindu-se de pete roșii, la cea mai mică provocare: dacă se rușina, dacă mânca supă fierbinte, dacă stătea la soare jumătate de minut. Părul ei șaten-deschis fusese făcut permanent de curând la salonul La Beauté din Underhill, ceea ce o stânjenea cumplit, întrucât capul ei semăna acum cu un pudel. Permanentul ăla nenorocit fusese ideea mamei. În anul cât tatăl ei fusese pe moarte, Julie se dedicase cu zel îndeletnicirii de a-și despica firele de păr și sfârșise prin a avea în cap o claie ciufulită, de neîmblânzit. Uneori, descoperea câte un fir care se despicasese deja în mai multe locuri și trăgea cu putere de el, ascultând cum îi trosnește între degete ca o creangă, stăpânită de o senzație de neputință, ca atunci când oftezi din adâncul sufletului.

Într-o bună zi, când s-a uitat în oglindă, i s-a părut că părul ei arată la fel de rău ca un cuib devastat. O tunsoare și un permanent ar putea fi de ajutor, i-a sugerat maică-sa. După

acel permanent, când Julie s-a văzut în oglinda salonului, a strigat: „La naiba!“, apoi a dat fuga în parcare, urmată de maică-sa, care îi spunea că o să se mai lase, că a doua zi n-o să mai fie la fel de înfoiat.

— Of, draga mea, n-o să mai semene cu o *păpădie*! i-a strigat Lois Jacobson printre șirurile strălucitoare de mașini.

Acum, în mijlocul acestor adolescenți care veneau de doi sau trei ani în tabăra de vară din Belknap, Massachusetts, dedicată artelor vizuale și artelor spectacolului, Julie, o străină ca o păpădie sau ca un pudel dintr-un orașel anonim aflat la nouăzeci și cinci de kilometri de New York, devenise surprinzător de fascinantă pentru cei din jur. Prin simplul fapt că se aflau în cabana aceea, la ora stabilită, cu toții se cucureau unii pe alții cu măreție sau cu promisiunea unei măreții viitoare. O măreție în așteptare.

Jonah Bay a târât pe podea un casetofon enorm, greu ca o valiză nucleară. „Am niște casete noi, a spus el. Muzică acustică de bună calitate. Ascultați bucata asta, o să vă dea pe spate.“ Și ceilalți au ascultat cu atenție, pentru că aveau încredere în gustul lui, cu toate că nu-l înțelegeau. Jonah asculta cu ochii închiși, iar Julie îl urmărea extaziată. Bateriile erau pe terminate, iar acordurile pe care le împrăștia casetofonul păreau să vină de la un muzician scufundat în apă. Dar dacă îi plăcea lui Jonah — un chitarist talentat, pe cât părea —, atunci îi plăcea și lui Julie, care dădea ușor din cap, aproximând ritmul muzicii. Cathy Kiplinger le-a mai servit tuturor un rând de V&T, iar sieși și-a turnat într-un pahar telescopic, din cele de luat în excursii, pe care nu le puteai spăla niciodată ca lumea și care, a observat Jonah, semănau cu un model în miniatură al Muzeului Guggenheim.

— Ceea ce nu-i un compliment, a adăugat Jonah. Un pahar e în sine un obiect perfect, n-ar trebui să poată fi turtit și desfăcut la loc.

Julie încuviința din cap la tot ce spuneau cei din jur. În acea primă oră s-a discutat despre cărți, mai ales despre cele scrise de europeni deziluzionați și caustici.

— Günter Grass e *Dumnezeu*, a spus Goodman Wolf, și ceilalți doi băieți au fost de acord.

Julie nu auzise niciodată de Günter Grass, dar nu avea de gând să se dea în vileag. Dacă ar fi întrebat-o cineva, ar fi spus că și ei îi plăcea Günter Grass, adăugând, totuși, ca măsură de precauție: „Dar n-am citit atât de mult cât mi-aș fi dorit“.

— Eu cred că Anaïs Nin e *Dumnezeu*, a zis Ash.

— Cum poți să spui așa ceva? a întrebat fratele ei. Toate cărțile lui Anaïs Nin sunt pline de căcaturi pretențioase și adolescente. N-am nici cea mai vagă idee de ce o citește lumea. E cea mai slabă scriitoare din câte au existat.

— Atât Anaïs Nin, cât și Günter Grass conțin câte o *tremă*, a observat Ethan. Poate că asta e cheia succesului lor. O să-mi pun și eu tremă în nume.

— Cum se face c-ai citit Anaïs Nin, Goodman? a întrebat Cathy.

— Ash m-a pus, a răspuns el. Și eu fac tot ce-mi zice soră-mea.

— Atunci poate că *Ash* e *Dumnezeu*, a spus Jonah cu un zâmbet frumos.

Doi dintre ei au zis că și-au luat la ei câteva cărți pe care trebuiau să le citească pentru școală; lecturile lor de vacanță erau asemănătoare, conținând acei scriitori viguroși, pe gustul adolescenților, precum John Knowles și William Golding.

— Dacă te gândești bine, a spus Ethan, *Împăratul muștelor* e exact opusul taberei noastre. Cartea lui Golding e un coșmar total, iar *Spirit-in-the-Woods* e o utopie.

— Da, sunt diametral opuse, a intervenit Jonah, pentru că asta era o altă expresie pe care-i plăcea s-o folosească.